Otto Böhtlingk & Rudolph Roth: Sanskrit-Wörterbuch, Part 7, Petersburg 1875

हरास्पद (हर् + आ°) n. Çiva's *Wohnstätte* so v. a. der Kailâsa Kathâs. 109,45.

हराहर m. N. pr. eines Dânava MBh. 1,2533 nach der Lesart der ed. Bomb.; an anderen Stellen हराहरौ als N. zweier Dânava.

1. हरि Uṇâdis. 4,118. 1) adj. *fahl, blassgelb, gelblich* (namentlich als Farbe des Rosses); *grünlich* AK. 3,4,25,177. H. 1396. an. 2,470. fg. Med. r. 100. fg. Halâj. 4,50. ṚV. 4,15,7. s. 5,27,2. Agni heisst वृषा हरिः 7,10,1. 8,25,23. VS. 13,42. insbes. der Rosse des Indra Naigh. 1,15. du. ṚV. 1,20,2. 35,2. 55,7 u. s. w. 2,18,4. TS. 6,5,9,2. pl. ṚV. 3,44,1. 50,2. 4,16,1 u. s. w. 6,47,18. des Vâju 4,48,5. हरीणां पतिः 8,24,14. als Farbe des Soma 1,121,8. 8,58,5. 9,30,5. 32,2. 50,3. दिवा हरिर्ददृशे नक्तमुग्रः 97,9. 10,96,2. 6. VS. 8,11. der Soma-Steine ṚV. 3,44,1. 5. des Indra-Keils 4. Indra's selbst (nach Comm.) 3. des Feuers 8,43,4. des सुपर्ण AV. 19,65,1. der Sonne ṚV. 10,96,1. 1,95,1. des हंस AV. 10,8,18. वृषा हरिः VS. 38,22; vgl. Çat. Br. 14,3,1,26 und वार्षाहर. Haare Çat. Br. 1,1,4,2. 3,2,1,3. पिता हरिः heisst Varuṇa AV. 5,11,1. — Rosse (subst. s. bes.) MBh. 3,1720. R. 3,9,5. 10. 5,12,34. Ragh. 3,43. 12,84. °श्मश्रुजटाधर MBh. 13,2660. °लोचन R. 4, 16,9. चन्दन (vgl. हरिचन्दन) MBh. 7,2922. °मध्या (zugleich Vishṇu) Râǵa-Tar. 3,416. Varâh. Bṛh. S. 34,2. शष्प Bhâg. P. 10,20,11. °धूम्रकेश Hariv. 12949. °पिङ्ग MBh. 1,8080. °पिङ्गल 13,7414. R. Gorr. 1, 60,12. 4,20,21. 7,23,4,32. — 2) m. *a) Ross*, insbes. Indra's (s. auch unter 1) AK. H. 1233. Trik. 2,8,41 (हरिः क्रात्तः zu lesen). H. an. Med. Halâj. 2,281. 5,70. MBh. 3,11903. 11921. 12003. 13,4896. Hariv. 4943. Ragh. 12,103. Kathâs. 19,108. हरितो हरींश्च *die Rosse des Sonnengottes und* Indra's Çâk. 6,5. 166. Bhâg. P. 8,11,16. — *b) Löwe* AK. 2,5,1. 3,4,25,177. H. 1283. H. an. Med. Halâj. 2,59. 5,70. MBh. 3, 15645. 7,7634. R. 2,97,5. Ragh. 2,59. Vikr. 16. Z. d. d. m. G. 27,96. Sâh. D. 237,16. Varâh. Bṛh. S. 11,47. Spr. (II) 3366. Bhâg. P. 3,21,44. 8,2,6. 10,9. 10,53,56. — *c) der Löwe im Thierkreise* Varâh. Bṛh. 18, 16. 19,2. 24,14. — *d) Affe* AK. 3,4,25,177. H. 1292. H. an. Med. Halâj. 2,76. 5,70. MBh. 1,2624. 2628. 3,16275. R. 1,16,6. 2,96,22. 3,20, 26. 78,19. 4,28,28. 38,26. 30. 7,91,10. Uttarar. 65,14 (84,9). Ragh. 12,57. 15,99. Weber, Râmat. Up. 299. — *e) Schakal* (भीरु) Nânârthadhvanim. in Verz. d. Oxf. H. 194,*a*, No. 445. — *f) Papagei* AK. H. an. Med. *Pfau, der indische Kuckuck* und *Gans* Çabdar. im ÇKDr. — *g) Frosch* AK. H. 1354. H. an. Med. Halâj. 3,40. 5,70. *Schlange* AK. H. an. Med. — *h) Phaseolus Mungo* (मुद्ग) H. 1172. — *i) die Sonne* AK. Trik. 1,1,99. H. an. Med. Hâr. 11. Halâj. 1,35. 5,70. Varâh. Bṛh. S. 24,18. — *k) Lichtstrahl* AK. Trik. 1,1,86. H. an. Med. — *l) der Mond* AK. H. an. Med. Hâr. 13. Halâj. 5,70. — *m) Wind* AK. H. an. Med. Halâj. 1,76. 5,70. *der Gott des Windes* R. ed. Bomb. 1,32,23. वायु v. l. im Comm. — *n)* ein Name α) Indra's AK. Trik. 1,1,57. H. 171. H. an. Med. Halâj. 1,52. 5,70. Ǵaṭâdh. in Verz. d. Oxf. H. 191,*a*,29. Spr. (II) 207. R. 1,15,26. Ragh. 3,43. 55. 68. 9,57. 12,103. Çâk. 95,1. 156. 162. Brahma-P. in LA. (III) 53,19. Sâh. D. 237,16. — β) Vishṇu's oder Kṛshṇa's AK. Trik. 1,1,28. H. 214. H. an. Halâj. 1,23. 5,70. Ind. St. 1,79. 2,7. 92. 9,81. Bhag. 11,9. 18,77. MBh. 1,1167. 3,15553. 6,301. Hariv. 10. 2382. 7447. R. 1,31,13. 45,23. Ragh. 3,49. Kumâras. 7,44. Çâk. 165. Weber, Râmat. Up. 286. Kṛshṇaǵ. 222 u. s. w. Spr. (II) 671. 3452. 6408. 6859. 7173. 7369. Varâh. Bṛh. S. 98,5. 99,1. Râǵa-Tar. 3,126. 416 (zugleich adj.). 451. Prab. 54,12. Bhâg. P. 1,2,23. 4, 30,24. 7,10,24. 8,1,30. Pańkat. Pr. 1. Vet. in LA. (III) 1,14. Verz. d. Oxf. H. 45,*b*,31. Sâh. D. 237,16. Hall 126. Sarvadarçanas. 46,3. 57. 16. 66,15. 67,9. 69,13. 17. 72,4. Burnouf, Intr. 131. — γ) Jama's AK. H. 184. H. an. Med. Halâj. 1,72. 5,70. — δ) Brahman's und Çiva's Med. हरि (= Brahman Comm.) हरत्तमनुयन्ति देवाः Taitt. Âr. 10,49. — ε) Çukra's und Suparṇa's (vgl. unter 1) Nânârthadhvanim. a. a. O. — ζ) *des Feuers* Çabdar. im ÇKDr. Kâlaǵ. 1,15. — *o) ein best. Metrum: 4 Mal* ⏑⏑⏑⏑⏑⏑, – – – –, ⏑ – ⏑ ⏑ – ⏑ – Colebr. Misc. Ess. 2,162 (XII,8). — *p)* elliptisch für °नक्षत्र *das* Nakshatra Çravaṇa Varâh. Bṛh. S. 60, 21. 98,17; vgl. हरिदेव. — *q)* pl. = अपत्य Naigh. 2,2. — *r) eine best. hohe Zahl* bei den Buddhisten Vjutp. 182. Mél. asiat. 4,638, N. — *s)* N. pr. α) pl. einer Klasse von Göttern unter Manu Tâmasa VP. 262. Mârk. P. 74,57. Bhâg. P. 8,1,28. = ज्ञया: in einer früheren Geburt Verz. d. Oxf. H. 56,*b*,33. — β) eines Sohnes des Garuḍa MBh. 5,3598. — γ) eines Râkshasa MBh. 3,16365. — δ) eines Dânava Hariv. 2283. 14284. — ε) verschiedener Männer: ein Sohn Akampana's (Anukampaka's) MBh. 7,2030. fgg. 12,9151. fgg. Târakâksha's 8,1417. fgg. Parâǵit's Hariv. 1980. Parâvṛt's VP. 421, N. 12. ein Verehrer Vishṇu's Bhâg. P. 5,4,11. = भर्तृ° Trik. 2,7,26. Z. d. d. m. G. 7,164. Verz. d. Oxf. H. 161,*b*,9. 162,*b*,30. 247,*b*,13. Verz. d. Tüb. H. 13. Sarvadarçanas. 140,1. 144,5. 146,5. — Verz. d. B. H. No. 969. Verz. d. Oxf. H. 320,*b*, No. 760. 335,*a*, No. 787. 352,*b*,7 (sein Geschlecht). Râǵa-Tar. 6,166. Hall 31. 50. 75. — ζ) einer Welt H. an. Med.; vgl. हरिवर्ष. — 3) f. हरी N. *der Urmutter der Affen* MBh. 1,2624. 2628. R. 3,20,26. — Vgl. नर°, नृ°, भर्तृ°, वन°, श्री°, सर्व°.

2. हरि (von 1. हर्) adj. *tragend* u. s. w. in दृति° und नाथ° P. 3,2,25.

1. हरिक (von 1. हरि) 1) m. *ein gelbliches Ross* H. 1242. — 2) am Ende eines adj. comp. (f. आ) in अ° *nicht das Wort* हरि *enthaltend* (Gegens. हरिवत्) Lâṭj. 3,1,18.

2. हरिक (von 1. हर्) m. *Dieb* und *Würfelspieler* Çabdârthak. bei Wilson.

हरिकर्ण m. N. pr. s. हारिकर्ण.

हरिकारिका f. Bhartṛhari's Kârikâ, = वाक्यपदीय Colebr. Misc. Ess. 2,21. 42.

हरिकालदेव m. N. pr. eines *Fürsten* Colebr. Misc. Ess. 2,246,6.

हरिकालाव्रत n. *eine best. Begehung* Verz. d. B. H. 134,*b*. — Vgl. das folgende Wort.

हरिकालीतृतीया f. Bez. *eines best. Tages:* °व्रत Verz. d. Oxf. H. 34,*a*,27.

हरिकुत्स m. N. pr. eines Mannes, pl. *sein Geschlecht* Pravarâdhj. in Verz. d. B. H. 62,19.

हरिकृष्ण m. N. pr. eines Mannes Wilson, Sel. Works 1,272. °समुद्धार Kshitiç. 10,2.

हरिकेलीय m. pl. N. pr. eines Volkes, = वङ्ग H. 957.

Institute of Indology & Tamil Studies, Cologne University, Germany 9.2.2007